

transfuderunt. Neque enim ad eorum nutum, sed utique inordinate movebatur, quando membra prius glorianda, tunc jam pudenda texerunt.

LX. Sed ut dixi, sentiat de ista libidine iste quod libet, prædicet ut libet, laudet quantum libet, (sicut enim multis locis significat, multum libet,) ut ejus si non usibus, saltem laudibus Pelagiani oblectentur, quicumque eorum proposito continentiae carnali conjugio non fruuntur: tantum parvulis parcat, ut non eos laudet inutiliter, defendatque crudeliter; salvos esse non dicat; non ad laudatorem Pelagium, sed ad salvatorem Christum venire permittat. Nam ut jam liber iste claudatur, quoniam ita sermo illius terminatus est, qui in chartula quam misisti, scriptus est, ut diceret: « Vere credito, quia per Jesum facta sunt omnia, et sine ipso factum est nihil¹: » concedat Jesum etiam parvulis esse Jesum: et ut per eum facta omnia fateatur per id quod est Verbum Deus; ita etiam parvulos ab eo salvos fieri fateatur per id quod est Jesus, si vult catholicus esse Christianus. Sic enim scriptum est in Evangelio: « Et vocabunt nomen ejus Jesum²; ipse » enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum. » Ideo ergo Jesum, quoniam Jesus latine Salvator est. Ipse enim salvum faciet populum suum, in quo populo sunt utique et parvuli. Salvum autem faciet a peccatis eorum: sunt ergo et in parvulis peccata originalia, propter quæ Jesus, id est, Salvator possit esse et ipsorum.

¹ Joan. 1, 3. — ² Matth. 1, 21.

S. AUR. AUGUSTINI

HIPPONENSIS EPISCOPI

DE ANIMA

ET EJUS ORIGINE

LIBRI IV¹.

LIBER I.

AD RENATUM MONACHUM.

Acceptis a Renato duobus libris Vincentii Victoris, qui Augustini sententiam de animæ natura, et ejusdem de ipsius origine cunctationem improbat, ostendit Augustinus, juvenem arroganter de se ipso sentientem, ut de re tam abdita decideret, in errores intolerandos incurrisse. Tum deinde Scripturarum testimonia, quibus probare se Victor existimabat, animas a Deo, non ex propagine fieri, sed novas singulis nascentibus insufflari, demonstrat ambigua esse, atque ad hanc ipsius opinionem confirmandam minime idonea².

¹ Scripti sub finem anni 419. — ² Vide Retract. lib. II, cap. 56.

I. SINCERITATEM tuam erga nos¹, Renate frater charissime, et fraternam benevolentiam, ac mutuæ dilectionis affectum probatum quidem et antea tenebamus: verum nunc probatiorem nobis amica diligentia demonstrasti, quod mihi duos libros, ejus quidem hominis quem penitus ignorabam, nec tamen ideo contemnendi, Vincentii Victoris, (sic enim prænotatum ibi nomen ejus inveni,) proxime præterita æstate misisti: quamvis mihi, eo quod absens fuisset, in autumnii fine sint redditi. Quomodo enim tu charissimus meus posses vel deberes in meam non perferre notitiam, cum in manus tuas venissent cujuslibet hominis qualescumque litteræ, licet ad alium scribentis, ubi tamen nomen commemoraretur et legeretur meum, ita ut contradiceretur verbis meis, quæ in quibusdam opusculis edidisset? Hoc itaque fecisti, quod sincerissimus et dilectissimus amicus meus facere debuisti.

II. Sed hinc angor paululum, quod adhuc tuæ sanctitati minus quam vellem cognitus sum: quandoquidem putasti me sic accepturum, quasi tu mihi injuriam feceris, notum faciendo quod alius fecit. Quantum autem hoc absit ab animo meo, vide, ut ne ab illo quidem me passum injuriam conquerar. Cum enim aliter quædam quam ego saperet, numquidnam debuit reticere? Unde mihi gratum esse debet, quod ita non tacuit, ut id etiam legere possimus. Deberet quidem tantum scribere potius ad me, quam ad alterum de me: sed quod mihi esset ignotus, non est ausus se mihi ingerere in meorum refutatione dictorum. Nec consulendum me putavit, ubi sibi videtur minime dubitandum, sed plane cognitam et certam tenere sententiam. Obtemperavit autem amico suo, a quo se, ut scriberet, dicit esse compulsus. Et si quid inter disputandum, quod in meam contumeliam redundaret, expressit; non eum

¹ Vide D. Guillon, tom. xxi, pag. 44-55.

conviciantis voluntare crediderim, sed diversa sentientis necessitate fecisse. Ubi enim mihi animus erga me hominis ignotus est et incertus, melius arbitror meliora sentire, quam inexplorata culpæ. Fortassis enim amore mei fecit, sciens ad me pervenire posse quod scripsit; dum in eis rebus errare me non vult, in quibus se potius errare non putat. Et ideo debeo etiam ejus habere gratam benevolentiam, cujus me necesse est improbare sententiam: ac per hoc in eis quæ non recte sapit, adhuc leniter corrigendus mihi videtur, non aspere detestandus; præsertim quia, sicut audio, nuper catholicus factus est, quod ei gratulandum est. Caruit enim Donatistarum vel potius Rogatistarum divisione et errore, quo antea tenebatur: si tamen catholicam veritatem sicut oportet intelligat, ut vere de illius conversione gaudeamus.

III. Habet enim eloquium, quo possit explicare quæ sentit. Unde cum illo agendum est, eique optandum ut recta sentiat, ne faciat esse delectabilia quæ sunt inutilia, et quæ diserta dixerit, vera dixisse videatur. Quamvis et in ipso eloquio habeat multa emendanda, et a nimia exundantia reprimenda. Quod in illo tibi quoque, ut viro gravi, sicut tua indicant scripta, displicuit. Sed hoc vel facile corrigitur, vel sine detrimento fidei a levibus mentibus amatur, toleratur a gravibus. Habemus enim jam quosdam spumeos in sermone, sed in fide sanos. Non itaque desperandum est, etiam hoc in isto, (quamvis sit tolerabile, si permanserit,) posse tamen expurgari et temperari, atque ad integrum et solidum vel perducere, vel revocari modum: præsertim quia juvenis esse perhibetur, ut quod minus habet peritia, suppleat diligentia; et quod cruditas loquacitatis eructat, ætatis maturitas decoquat. Illud est molestum et periculosum vel perniciosum, si cum laudatur eloquentia, persuadeatur insipientia, et in pretioso poculo bibatur pestifera potio.

IV. Ut enim jam incipiam demonstrare, quæ præcipue sint in ejus disputatione vitanda : « Animam dicit a Deo quidem factam, nec Dei esse partem sive naturam ; quod omnino verum est : sed cum eam non vult ex nihilo factam fateri, et aliam nullam creaturam unde sit facta commemorat, atque ita illi dat auctorem Deum, ut neque ex nullis extantibus, » id est, ex nihilo, neque ex aliqua re, quæ non est quod Deus est, sed « de se ipso eam fecisse credatur ; » nescit eo se revolvi, quod declinasse se putat, ut scilicet nihil aliud anima quam Dei natura sit ; ac sic consequenter et de Dei natura fiat aliquid ab eodem Deo, cui faciendo materia de qua facit, sit ipse qui facit : ac per hoc et Dei sit natura mutabilis, et mutata in deterius ejusdem ipsius Dei ab eodem ipso Deo natura damnetur. Quod pro tua fideli intelligentia, quam non sit opinandum, et quam sit a corde catholico secludendum, longeque fugiendum, vides. Ita quippe anima vel de flatu facta, vel Dei flatus factus est ipsa, ut non de ipso sit, sed ab ipso de nihilo creata sit. Neque enim sicut homo quando sufflat, non potest de nihilo flatum facere, sed quem de isto aëre ducit, hunc reddit ; ita Deo putandum est auras aliquas circumfusas jam fuisse, quarum exiguam quamdam particulam spirando traheret, et respirando refunderet, quando in hominis faciem sufflavit, eique illo modo animam fecit. Quod et si ita esset, nec sic de ipso, sed de subjacenti re aliqua flabili posset esse quod flavit. Sed absit ut negemus omnipotentem de nihilo flatum vitæ facere potuisse, quo fieret homo in animam vivam : atque in eas contrudamur angustias, ut vel jam fuisse aliquid quod ipse non esset, unde flatum faceret, opinemur ; vel quod mutabile factum videmus, de se ipso fecisse credamus. Quod enim de ipso est, necesse est ut ejusdem naturæ sit cujus ipse est, ac per hoc etiam immutabile sit. Anima vero, quod omnes

fatentur, mutabilis est. Non ergo de ipso quia non est immutabilis sicut ipse. Si autem de nulla re alia facta est, de nihilo facta est procul dubio, sed ab ipso.

V. « Quod vero eam non spiritum, sed corpus esse contendit : » quid aliud vult efficere, quam nos non ex anima et corpore, sed ex duobus vel etiam tribus constare corporibus ? Cum enim spiritu, anima, et corpore constare nos dicit, et omnia hæc tria corpora esse asserit ; profecto ex tribus corporibus nos putat esse compactos. In qua opinione quanta eum sequatur absurditas, illi potius quam tibi demonstrandum puto. Verum iste tolerabilis error est hominis, qui nondum cognovit esse aliquid, quod cum corpus non sit, corporis tamen quamdam similitudinem gerere possit.

VI. Illud plane quis ferat, quod in secundo libro, cum quæstionem difficillimam solvere conaretur de originali peccato, quatenus ad corpus animamque pertineat, si anima non de parentibus trahitur, sed a Deo nova insufflatur ; hanc ergo tam molestam et tam profundam nitens enodare quæstionem : « Merito, inquit, per carnem, priscam reparat habitudinem, quam visa fuerat paulisper amisisse per carnem, ut per eam incipiat renasci, per quam meruerat inquinari. » Cernis nempe hominem ausum suscipere quod vires ejus excedit, in tam immane præcipitium decidisse, ut diceret inquinari animam meruisse per carnem ; cum dicere nullo modo possit, unde hoc meritum traxerit ante carnem. Si enim a carne incipit meritum habere peccati, dicat si potest, unde ante peccatum suum carne meruerit inquinari. Nam hoc meritum quo in carnem peccatricem missa est, ut inquinaretur ex illa, profecto aut ex semetipsa habuit, aut, quod vero multo amplius abhorret, ex Deo. Ex carne quippe meritum non potuit habere ante carnem, quo merito inquinanda mitteretur in

carnem. Si ergo a semetipsa hoc meritum habuit; quomodo habuit, quæ ante carnem nihil mali fecit? Si autem hoc meritum ex Deo dicitur habuisse; quis hoc audiat, quis ferat, quis dici impune permittat? Non enim hoc loco quæritur, quid meruerit, ut judicaretur damnanda post carnem: sed quid meruerit ante carnem ita damnari, ut inquinanda mitteretur in carnem. Explicet hoc si potest, qui est ausus dicere, inquinari animam meruisse per carnem.

VII. Item alio loco, cum eandem, qua se ipse implicuerat, velut explicandam proponeret quæstionem, tanquam ex persona adversariorum ait: « Cur, inquiunt, Deus animam tam injusta animadversione mulctavit, ut in corpus eam peccati relegare voluerit, cum consortio carnis peccatrix esse incipit, quæ peccatrix esse non potuit? » In hujus quæstionis tanquam scopuloso gurgite, debuit utique cavere naufragium, nec eo se committere, unde se non erueret transeundo, sed forte redeundo, id est, pœnitendo. Nam de præscientia Dei se nititur liberare, sed frustra. Præscientia quippe Dei eos quos sanaturus est, peccatores prænoscit, non facit. Nam si eas animas liberat a peccato, quas innocentes et mundas implicuit ipse peccato; vulnus sanat quod intulit nobis, non quod invenit in nobis. Avertat autem Deus, et omnino absit, ut dicamus, quando lavacro regenerationis Deus mundat animas parvulorum, tunc eum mala sua corrigere, quæ illis ipse fecit, cum eas nullum habentes peccatum peccatrici carni, cujus originali peccato contaminarentur, admiscuit. Quas tamen iste accusans dicit inquinari meruisse per carnem, nec potest dicere unde tantum mali meruerint ante carnem.

VIII. Hanc ergo quæstionem frustra se putans de præscientia Dei posse dissolvere, adhuc se involvit, et dicit: « Anima si peccatrix esse meruit, quæ peccatrix esse non

potuit, tamen neque in peccato remansit, quia in Christo præfigurata in peccato esse non debuit, sicut esse non potuit. » Quid est quod dicit, « peccatrix esse non potuit, vel in peccato esse non potuit, » nisi, credo, si non veniret in carnem? Neque enim potuit originali peccato esse peccatrix, aut quoquo modo in originali peccato esse, nisi per carnem, si de parente non trahitur. Videmus ergo eam per gratiam liberari a peccato: sed non videmus unde meruerit hæerere peccato. Quid est ergo quod dicit, « Si peccatrix esse meruit, non tamen in peccato remansit? » Si enim ab illo quæram, cur non in peccato remanserit, rectissime respondebit, quod eam Christi gratia liberaverit. Sicut ergo dicit, unde anima parvuli fuerit liberata peccatrix, sic etiam dicat unde meruerit esse peccatrix.

IX. Sed quid dicit, qui hoc quod prælocutus est, contigit? Namque ut istam quæstionem sibi proponeret, ait: « Alia substruuntur opprobria querulis murmurationibus oblatrantium, et excussi quasi quodam turbine identidem inter immania saxa collidimur. » Hoc si ego de illo dicerem, forsitan succenseret. Verba sunt ejus: quibus præmissis proposuit quæstionem, in qua ipsa saxa quibus collisus naufragavit, ostenderet. Ad hoc enim perductus est, et tam horrendis cautibus illatus, impulsus, infixus, ut eruere se nisi emendando quod dixit, omnino non possit; non valens ostendere quo merito anima sit facta peccatrix, quam dicere non timuit ante omne suum peccatum meruisse fieri peccatricem. Quis tam immane supplicium meretur sine peccato, ut in aliena iniquitate conceptus, ante quam exeat de visceribus matris, jam non sit sine peccato? De hac autem poena parvulorum animas, qui regenerantur in Christo, nullis eorum præcedentibus meritis gratuita liberat gratia: alioquin gratia jam non est gratia¹.

¹ Rom. xi, 6.

Proinde iste homo valde intelligens, cui displicet in tanta profunditate, et si non docta, tamen cauta nostra cunctatio, dicat si potest, in hanc pœnam quo pervenerit anima merito, de qua pœna liberat gratia sine merito. Dicat, ut quod dixit, aliqua, si valuerit, ratione defendat. Non enim hoc exigerem, nisi ipse dixisset, quod anima meruerit esse peccatrix. Dicat meritum ejus, utrum bonum fuerit, an malum? Si bonum, quo merito bono venit in malum? Si malum, unde aliquod malum meritum ante omne peccatum? Item dico, Si bonum, non ergo eam gratis, sed secundum debitum liberat gratia, cujus præcessit meritum bonum: ac sic gratia jam non erit gratia. Si autem malum, quæro quod sit: an quod venit in carnem, quo non venisset, nisi apud quem non est iniquitas ipse misisset? Nunquam igitur nisi se in pejora præcipitans, hanc suam sententiam molietur astruere, qua dixit quod anima meruit esse peccatrix. Et de his quidem parvulis, quorum in baptismo diluitur originale peccatum, invenit qualitercumque quod diceret, quoniam præscientia Dei prædestinatis in vitam æternam nihil obesse potuisset, paulisper alieno inhærere peccato. Quod tolerabiliter diceretur, si non iste verbis suis implicaretur, dicens quod meruerit anima esse peccatrix; unde se omnino non liberat, nisi hoc eum dixisse pœniteat.

X. De illis autem parvulis qui morte præveniuntur prius quam baptizentur in Christo, cum respondere voluisset, ausus est eis promittere, non solum paradysum, verum etiam regnum cœlorum: non inveniens qua exiret, ne Deum animas innocentes dicere cogeretur æterna morte damnare, quas nullo merito præcedente peccati, carni inserit peccatrici. Sed utcumque sentiens quid mali dixerit, sine ulla Christi gratia animas redimi parvulorum in æternam vitam regnumque cœlorum, et in eis posse solvi ori-

ginale peccatum sine baptismo Christi, in quo fit remissio peccatorum: videns ergo, in quam se profunditatem naufragosi gurgitis jecerit, « Sane, inquit, pro eis oblationes assiduas, et offerenda jugiter sanctorum censeo sacrificia sacerdotum. » Ecce aliud unde nunquam exiturus est, nisi eum dixisse pœniteat. Quis enim offerat corpus Christi, nisi pro eis qui membra sunt Christi? Ex quo autem ab illo dictum est, « Nisi quis renatus fuerit ex aqua » et Spiritu, non potest intrare in regnum Dei¹: » et alio loco, « Qui perdiderit animam suam propter me, inveniet » eam²: » nemo fit membrum Christi, nisi aut baptisate in Christo, aut morte pro Christo.

XI. Unde et latro ille, non ante crucem Domini sectator, sed in cruce confessor³, de quo nonnunquam præjudicium captatur, sive tentatur, contra baptismatis sacramentum, a Cypriano sancto inter Martyres computatur, qui suo sanguine baptizantur, quod plerisque non baptizatis fervente persecutione provenit⁴. Tanto namque pondere appensum est, tantumque valuit apud eum qui hæc novit appendere, quod confessus est Dominum crucifixum, quantum si fuisset pro Domino crucifixus. Tunc enim fides ejus de ligno floruit, quando Discipulorum marcuit; nisi cujus mortis terrore marcuerat, ejus resurrectione reviresceret. Illi enim desperaverunt de moriente, ille speravit in commoriente: refugerunt illi auctorem vitæ, rogavit ille consortem pœnæ; doluerunt illi tantquam hominis mortem, credidit ille regnaturum esse post mortem: deseruerunt illi sponsorem salutis, honoravit ille socium crucis. Inventa est in eo mensura Martyris, qui tunc in Christum credidit, quando defecerunt qui

¹ Joan. iii, 5. — ² Matth. x, 39. — ³ Luc. xxiii, 43. — ⁴ Cyprian. Epist. ad Jubaianum. Vide lib. iv contra Donat. cap. xxii, et in Levit. cap. xlviii, et lib. ii Retract. cap. 18 et 55.

futuri erant martyres. Et hoc quidem oculis Domini clarum fuit, qui non baptizato, tanquam martyrii sanguine abluto, tantam felicitatem statim contulit. Sed etiam nostrum quis non consideret, quanta fide, quanta spe, quanta charitate mortem pro Christo vivente suscipere potuit, qui vitam in moriente quæsivit? Huc accedit, quia non incredibiliter dicitur, latronem qui tunc credidit, juxta Dominum crucifixum, aqua illa quæ de vulnere lateris ejus emicuit, tanquam sacratissimo baptismo fuisse perfusum. Ut omittam quod eum, antequam damnaretur baptizatum non fuisse, quoniam nemo nostrum novit, nemo convincit. Verum hæc ut volet quisque accipiat, dum tamen de baptismo non præscribatur Salvatoris præcepto, hujus latronis exemplo et non baptizatis parvulis nemo promittat inter damnationem regnumque cœlorum, quietis vel felicitatis cujuslibet atque ubilibet quasi medium locum. Hoc enim eis etiam hæresis Pelagiana promisit: quia nec damnationem metuit parvulis; quos nullum putat habere originale peccatum; nec sperat eis regnum cœlorum, si non perveniunt ad baptismatis sacramentum. Iste autem cum confiteatur parvulos originali obstrictos esse peccato, eis etiam regnum cœlorum non baptizatis ausus est polliceri: quod nec illi ausi sunt, qui eos asserunt sine ullo prorsus esse peccato. Ecce qualibus se laqueis præsumptionis innectat, nisi eum talia scripsisse pœniteat.

XII. De fratre autem sanctæ Perpetuæ Dinocrate, nec Scriptura ipsa canonica est, nec illa sic scripsit, vel quicumque illud scripsit, ut illum puerum qui septennis mortuus fuerat, sine baptismo diceret fuisse defunctum: pro quo illa imminente martyrio creditur exaudita, ut a pœnis transferretur ad requiem. Nam illius ætatis pueri, et mentiri, et verum loqui, et confiteri, et negare jam

possunt. Et ideo cum baptizantur, jam et Symbolum reddunt, et ipsi pro se ad interrogata respondent. Quis igitur scit, utrum puer ille post baptismum persecutionis tempore a patre impio per idololatriam fuerit alienatus a Christo, propter quod in damnationem mortis ierit, nec inde nisi pro Christo morituræ sororis precibus donatus exierit?

XIII. Sed etiam si hoc isti concedatur, quod salva fide catholica et ecclesiastica regula, nulla ratione conceditur, ut pro non baptizatis cujuslibet ætatis hominibus offeratur sacrificium corporis et sanguinis Christi, tanquam per hujusmodi pietatem suorum ad regnum cœlorum quo perveniunt adjuventur: quid responsurus est de tot millibus infantum, qui nascuntur ex impiis, nec in manus piorum aliqua vel divina vel humana miseratione perveniunt, et de ista vita in illa tenerrima ætate, sine lavacro regenerationis abscedunt? Dicat, si potest, unde istæ animæ sic peccatrices fieri meruerunt, ut a peccato saltem nec postea liberentur. Si enim quæram, quare damnari mereantur, si non baptizantur; recte mihi respondetur, propter originale peccatum. Item si quæram, unde traxerint originale peccatum; iste respondebit, ex carne utique peccatrice. Si ergo quæram, unde damnari meruerint in peccatricem carnem, quæ nihil mali fecerant ante carnem; hic inveniat quid respondeat; et sic damnari ad alienorum peccatorum subeunda contagia, ut nec baptismata regeneret male generatos, nec sacrificia expient inquinatos. Ibi enim et de talibus hi parvuli nati sunt, sive adhuc usque nascuntur, ut eis nullo tali possit adjutorio subveniri. Hic certe omnis argumentatio deficit. Non enim quærimus, unde animæ damnari meruerint post carnis consortium peccatricis: sed quærimus, unde animæ damnari meruerint ad subeundum carnis consortium

peccatrici, nullum peccatum habentes ante carnis consortium peccatrici. Non est ut dicatur, « Nihil eis obfuit alieni peccati paulisper communicata contagio, quibus in Dei præscientia fuerat parata redemptio. » De his enim nunc loquimur, quibus ante baptismum de corpore exeuntibus redemptio nulla succurrit. Non est ut dicatur, « Eas quas baptisma non abluit, sacrificia pro eis crebra mundabunt, quod præsciens Deus, paululum illas voluit alienis hæere peccatis, sine ullo exitio damnationis æternæ, et cum spe felicitatis æternæ. » De his enim nunc loquimur, quarum nativitas apud impios et ex impiis nulla talia potuerit invenire præsidia. Quæ quidem si adhiberi possent, procul dubio non baptizatis prodesse non possent : sicut nec illa quæ de libro Machabæorum commemoravit sacrificia pro peccatoribus mortuis¹, eis aliquid profuissent, si circumcisi non fuissent.

XIV. Inveniat ergo, si potest, iste quid dicat, cum ab illo quæritur, quid meruerit anima, sine ullo peccato, vel originali, vel proprio, sic ad subeundum alienum peccatum originale damnari, ut non ab illo valeat liberari : et videat quid eligat e duobus, utrum dicat etiam eas animas morientium parvulorum, quæ hinc sine lavacro regenerationis abscedunt, et pro quibus nullum sacrificium corporis Dominici offertur, a nexu peccati originalis absolvi ; cum Apostolus doceat, ex uno ire omnes in condemnationem², quibus utique non subvenit gratia, ut per unum eruantur in redemptionem : an dicat animas non habentes ullum vel proprium, vel originale peccatum, et omni modo innocentes, simplices, puras, a justo Deo, cum eas ipse non liberandas carni inserit peccatrici, æterna damnatione puniri.

¹ 2 Mach. xii, 43. — ² Rom. v, 16.

XV. Ego nihil istorum duorum dicendum esse confirmo ; nec illud tertium, alibi peccasse animas ante carnem, ut damnari mererentur in carnem. Apostolus quippe apertissime definiuit, nondum in carne natos nihil egisse boni seu mali¹. Unde constat parvulos, ut remissione indigeant peccatorum, non nisi originale contraxisse peccatum. Nec illud quartum, eas animas parvulorum sine baptisate moriturorum a justo Deo in carnem peccatricem relegari atque damnari, quas præscivit, si ad ætatem pervenissent, in qua libero uterentur arbitrio, male fuisse victuras. Hoc namque nec iste ausus est dicere, in tantis angustiis constitutus : imo etiam contra istam vanitatem jam satis manifeste ac breviter est locutus, ubi ait, « Injustum Deum futurum fuisse, si non perfectis propriæ voluntatis operibus, vellet hominem judicare non natum. » Hoc enim respondit, cum tractaret quæstionem adversus eos qui dicunt : Cur Deus hominem faciebat, quem, ut pote præsciens, sciebat futurum non bonum ? Non natum enim judicaret, si propterea creare nolisset, quia non bonum futurum esse præscisset. Et utique sicut et huic visum est, de perfectis ejus operibus debuisset hominem judicare, non de præcognitis, nec fieri aliquando permissis. Nam si peccata, quæ si homo viverat commissurus esset, etiam non commissa damnantur in mortuo, nullum beneficium collatum est illi, qui raptus est ne malitia mutaret intellectum ejus : quandoquidem judicabitur secundum eam, quæ in illo fuerat futura, malitiam ; non secundum eam, quæ in illo inventa est, innocentiam : et de nullo mortuo baptizato poterit esse securitas ; quia et post baptismum, non qualitercumque peccare, verum etiam apostatare homines possunt. Quid si ergo qui baptizatus hinc raptus est, apostata erat futurus, si viveret² ;

¹ Rom. ix, 11. — ² Sap. iv, 11.

nullum-ne illi beneficium putabimus esse collatum, quod raptus est ne malitia mutaret intellectum ejus; et propter Dei præscientiam, non sicut fidele membrum Christi, sed sicut apostatam judicandum esse censebimus? Quanto enim melius, si peccata nondum facta, nondum cogitata, sed præcognita et futura puniuntur, projicerentur illi duo de paradiso ante peccatum, ne in loco tam sancto et beatifico peccaretur? Quid quod ipsa exinanitur omnino præscientia, si quod præscitur non erit? Quomodo enim recte dicitur præsciri futurum, quod non est futurum? Quomodo ergo puniuntur peccata quæ nulla sunt, id est, quæ nec vita ista nondum incipiente commissa sunt ante carnem, nec morte præveniente post carnem?

XVI. Hoc itaque medium, ex quo anima missa est in carnem, quo usque solveretur a carne, quoniam parvuli anima est, nec liberi arbitrii gessit ætatem, non invenit unde damnaretur non percepto baptismo, nisi originale peccatum. Ex hoc peccato juste damnari animam non negamus: quia peccato supplicium lex justa constituit. Sed ad hoc peccatum subeundum cur damnata sit, quærimus, si non ex illa una trahitur, quæ in generi humanis primo patre peccavit. Quamobrem si Deus non damnat innocentes, nec facit nocentes quos perspicit innocentes; et si animas non liberat sive ab originalibus, sive a propriis peccatis, nisi in Ecclesia Christi baptismus Christi; et si animæ ante carnem nullum habuerunt omnino peccatum; et si peccata antequam committantur, et multo magis quæ nunquam commissa sunt, damnari justa lege non possunt; nihil horum quatuor iste dicat: et, si potest, explicet, parvulorum animæ, quæ sine baptismo exeuntes in damnationem mittuntur, quo merito in carnem peccatricem quæ nihil peccaverunt, missæ sunt, ut illic invenirent peccatum, propter quod merito damnarentur.

Porro si quatuor ista devitans, quæ sana doctrina condemnat, id est, si non audens dicere, vel sine ullo peccato existentes, a Deo fieri animas peccatrices, aut sine Christi sacramento in eis solvi originale peccatum, aut eas alicubi peccasse, antequam mitterentur in carnem, aut ea quæ nunquam habuerunt in eis peccata damnari: si hæc nobis non audens dicere, quoniam non sunt utique dicenda, dixerit parvulos non trahere originale peccatum, nec habere unde damnentur, si non accepto sacramento regenerationis hinc exeant; in hæresim Pelagianam sine dubitatione damnabilem damnandus incurret. Quod ei ne contingat, quanto melius tenet de animæ origine cunctationem meam, ne audeat affirmare, quod nec humana ratione comprehendit, nec divina auctoritate defendit, ne cogatur insipientiam profiteri, dum veretur ignorantiam confiteri.

XVII. Hic forte dicat, sententiam suam divina auctoritate defendi: quoniam sanctarum Scripturarum testimoniis probare se existimat, animas a Deo, non ex propagine fieri, sed novas singulis insufflari. Probet, si potest, et fatebor me didicisse ab illo, quod magna intentione quærebam. Sed quærat alia, ne fortassis inveniat: nam hoc istis testimoniis, quæ jam posuit, non probavit. Omnia quippe quæ hic adhibuit, ad aliquid certa sunt; ad hoc vero, quod de animæ origine quæritur, demonstrantur ambigua. Certum est enim Deum dedisse hominibus flatum et spiritum, dicente Propheta: « Sic dicit Dominus » qui fecit coelum, et fundavit terram, et quæ sunt in ea, » qui dat flatum populo super eam, et spiritum calcantibus eam¹. » Hoc testimonium iste in eam sententiam vult accipi, quam defendit, ut quod ait, « dat flatum populo, » non ex propagine facere animas populo, sed novas

¹ Isai. XLII, 5.